

**25 Kasım
Kadına Yönelik
Şiddete Karşı
Uluslararası
Mücadele
Günü'nde**

İstisna Ediyoruz **İstanbul Sözleşmesi'ni Uygula!**

Covid-19 salgınıyla birlikte devletlerin, salgınla ilgili gerekli ve etkin tedbirleri uygulamakta olduğu gibi, kadına yönelik şiddeti önleme yükümlülüklerini yerine getirme konusunda da yetersiz kaldıkları bir yılı geride bırakıyoruz. Bu süreçte tüm dünyada kürtaj hakkı ve İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere kadın ve LGBTİ+ haklarına ve toplumsal cinsiyet eşitliğine saldırılar arttı. Türkiye'de de iktidarın geçtiğimiz temmuz ayında İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılabileceğini beyan etmesiyle kazanılmış haklarımıza yönelik saldırılara bir yenisini daha eklendi. Küresel bir salgınla mücadele ettiğimiz bu olağandışı dönemde, Türkiye'de kadın cinayetlerinin ve erkek şiddetinin yaygın bir şekilde devam ettiğini, devletin kadına yönelik şiddetle mücadelede halihazırda yetersiz olan mekanizmalarının ise tamamen tıkanıp girdiğini gördük. Tüm kriz zamanlarında olduğu gibi, salgının etkilerini en yakıcı şekilde yaşayan gruplara (kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler, mülteciler, LGBTİ+lar v.d.) yönelik önlemler hiç alınmadı ya da çok yetersiz kaldı.

Salgının başından beri kadın örgütleri olarak hükümeti toplumsal cinsiyet temelli şiddeti önlemek için acil eylem planı oluşturmaya çağırıyoruz. Ancak hükümet, bir eylem planı hazırlamak bir yana dursun kadınların kazanılmış haklarına yönelik yasal ve idari pratikleri kadınlar aleyhine değiştirdi. Mart ayında yayınlanan HSK kararıyla, hakimlere tedbir ve koruma kararlarının failerin sağlığını tehdit etmeyecek şekilde kurgulanması talimatı verilmişti. Bu talimatın, şiddet uygulayan failer hakkında evden uzaklaştırma kararı verilmemesi riski doğurduğunu söylemiştik. Geçen süre zarfında koruma kararlarının etkin şekilde uygulanmadığı, kadınların koruma kararlarına rağmen

öldürüldüğü, kadın katillerinin savunmalarında "namus" gerekçesiyle ceza indirimi almaya çalıştığı ve şiddetin cezasız kaldığı durumlara şahit olduk.

Salgın kapsamında evde kalmanın kadınlar, çocuklar ve LGBTİ+'lar için yarattığı şiddet sarmalı, nisan ayında, kadınların tüm itirazlarına rağmen çıkarılan infaz yasası sonucunda tahliye edilen binlerce şiddet failiyle daha da büyüdü. İnfaz yasasından yararlanarak tahliye olan erkeklerin işlediği kadın cinayeti ve uyguladığı erkek şiddeti haberlerini basından takip ettik. 7 ayın sonunda, hükümet yetkilileri, binlerce mahkumu geri çağırılması mümkün olmadığı için izinleri tekrar uzatmayı planladıklarını duyurdu. Kadın örgütlerinin talep ettiği koruyucu ve önleyici tedbirler ise hala alınmış değil.

İktidar, infaz yasası ile eş zamanlı olarak çocuk istismarcılarına af öngören düzenlemeyi bir gece yarısı Meclis'e getirmeye çalıştı. Gelen tepkilerin ardından bu teklif Meclis'e sunulmamış olsa da çocuk istismarı faillerine "genç evlilikler" adı altında af getirme çabası devam ediyor. Çocuk istismarına af tartışmalarının hemen ardından gündeme bu kez Diyanet İşleri Başkanı'nın küresel salgın ile eşcinselleri, evlilik dışı ilişkileri ve HIV+ ile yaşayanları ilişkilendirdiği hutbesi geldi. Bazı bakan ve milletvekilleri ile Cumhurbaşkanlığı makamının da desteklediği bu hutbenin ardından yaşanan süreçte LGBTİ+'lara yönelik şiddet ve ayrımcılık vakaları insan hakları örgütlerince raporlandı. Dahası, geçtiğimiz günlerde korona tedbirleri bahane edilerek, Beyoğlu Bayram Sokak'ta yaşayan 18 trans kadın gece yarısı evlerine yapılan baskınla gözaltına alındı, saatlerce küçücük bir odada bekletildi, hak ihlaline uğradı.

Kadınların haftalar süren ve gün geçtikçe büyüyen yoğun toplumsal muhalefeti sonucu, İstanbul Sözleşmesi tartışmaları sönümlenmiş gibi görünse de tıpkı çocuk istismarı affı ve nafaka hakkı konularında olduğu gibi, konunun gündemden düşmediğini biliyoruz. Kadınların kürtaj hakkını fiili olarak engelleyen hükümetin, İstanbul Sözleşmesi'ni de unutturmaya ve uygulanmasının önüne geçmeye çalıştığının farkındayız. Bunun en somut örneğini 2021-2025 yıllarını kapsayan ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4. Ulusal Eylem Planı hazırlık toplantısında yaşadık. Yıllardır alanda çalışan bağımsız kadın örgütleri toplantıya ilk aşamada davet edilmedi. Yoğun ısrarlar sonucu toplantıya katılabilen sınırlı sayıdaki kadın örgütünün eylem planının İstanbul Sözleşmesi'nin temel alınarak ve sözleşmeye referans verilerek hazırlanması gerektiği yönündeki talepleri toplantı notlarına yansıtılmadı. Bu şekilde hazırlanan bir eylem planının şiddetle mücadeledeki etkisi tartışma konusudur.

Son olarak, İstanbul Sözleşmesi tartışmasından hemen sonra Adalet Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yoksulluk nafakasının sınırlandırılacağı yönündeki açıklamaların gelmesi, kadın haklarına yönelik saldırılara iktidar eliyle devam edileceğinin ve bazı kadın düşmanı ve toplumsal cinsiyet eşitliği karşıtı grupların taleplerinin bütüncül bir ajanda etrafında hükümet tarafından hayata geçirilmeye çalışıldığının göstergesi.

Toplumsal cinsiyet eşitliğine ve kadının insan haklarına yönelik saldırıların bu denli sistematikleştiği, yoğunlaştığı ve olağanlaştığı bir dönemde, bir yandan küresel bir salgının hayatlarımızda açtığı yeni zorluklarla başa çıkma yollarını arıyor, öte yandan ise kazanılmış haklarımıza yönelik saldırılarla mücadele ediyoruz. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde bir kez daha toplumsal cinsiyet eşitliğini hayata geçirmek ve erkek şiddetiyle mücadele etme yükümlülüğü olan hükümete ve tüm yetkililere bu konudaki sorumluluklarını hatırlatıyor ve kadına yönelik şiddeti tamamen ortadan kaldırmak ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak üzere gereken adımları atması için çağrıda bulunuyoruz:

♀ **Anayasada ve uluslararası insan hakları sözleşmelerinde güvence altına alınan toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların insan haklarını tartışmaya açmaktan, haklarımıza saldırmaktan ve saldırılara zemin hazırlamaktan ivedilikle vazgeçin.**

♀ **İstanbul Sözleşmesi'ni ve 6284'ü etkin bir biçimde uygulayın.**

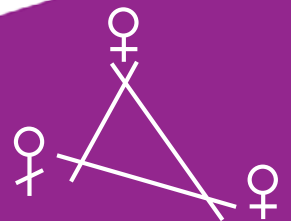
♀ **Bağımsız kadın örgütlerinin taleplerini dinleyin.**

♀ **Kadınların hakları ve hayatları hakkında tek söz, kadınlarındır. Uygulamakla yükümlü olduğunuz yasaları eksiksiz ve ayrımcılık yapmaksızın uygulayın.**

♀ **Kadına yönelik şiddetle mücadelede katılımcı ve şeffaf yöntemleri hayata geçirin.**

**#İstanbulSözleşmesiBizimdir
unutturmayacağız,
vazgeçmeyeceğiz!**

2/2

**KADININ İNSAN HAKLARI
YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ**